

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/23/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014200341
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5014200341.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: P. P. P., bytom P. XX, XX-XXX T., P. republika, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti pribratého účastníka konania REPRUF, s.r.o., so sídlom Palárikova 76, Čadca, IČO: 47 237 198, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.k. 17436-2/2014-BA zo dňa 16. januára 2014, o odvolaní žalobcu a účastníka konania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 21Scud/17/2014-70 zo dňa 28. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 21Scud/17/2014-70 zo dňa 28. januára 2015 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom č.k. 21Scud/17/2014-70 zo dňa 28. januára 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.k. 17436-2/2014-Ba zo dňa 16. januára 2014, žiadajúc, aby súd uvedené rozhodnutie zrušil v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca, rozhodnutím č.k. 45781-1/2013 zo dňa 27.09.2013 rozhodla tak, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a od 1. februára 2012 do 20. marca 2013 povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o., podľa slovenskej legislatívy. Na základe odvolania žalobcu vo veci rozhodoval žalovaný správny orgán, ktorý napadnutým rozhodnutím č.k. 17436-2/2014-Ba zo dňa 16. januára 2014 jeho odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Z obsahu administratívneho spisu mal krajský súd tiež preukázané, že kontrolou so zameraním na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej

republiky v období od 04.01.2012 do 26.02.2013 bola vykonaná fyzická kontrola u zamestnávateľa v registrovanom sídle zamestnávateľa -Palárikova 76, Čadca a to od 26.02.2013 do 08.03.2013. Bolo zistené, že zamestnávateľ na uvedenej adrese samostatnú kanceláriu nemá, dňa 26.02.2013 sa na uvedenej adrese nenachádzal žiadny zamestnanec, ani konateľ spoločnosti REPRUF, s.r.o.. Dňa 05.03.2013, kedy bola vykonaná opätovne kontrola na adrese spoločnosti, sa nachádzali pani R. M. M., konateľ spoločnosti a pán M. P., splnomocnený konateľ za spoločnosť REPRUF, s.r.o.. V rámci kontroly bolo zistené, že doklady zamestnávateľa sa nachádzajú na adrese Palárikova 76, Čadca. Pracovné zmluvy so zamestnancami boli uzatvorené do 28.06.2012 na 4 hodiny mesačne, po tomto dátume na 10 hodín mesačne. Všetci zamestnanci spoločnosti REPRUF, s.r.o. roznášajú letáky na požiadanie poľských firiem po rôznych mestách na území Slovenskej republiky, pričom zamestnávateľ zadáva prácu zamestnancom telefonicky, e-mailom alebo prostredníctvom pošty. Žalovaný konštatoval, že kontrolou zameranou na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území SR sa nepodarilo preukázať na základe relevantných skutočností, že na žalobcu sa od 01.02.2012 vzťahuje slovenská legislatíva.

Krajský súd zdôraznil, že podľa Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie č. 883/2004“, „základné nariadenie“) čl. 13: Vykonávanie činnosti v dvoch alebo viacerých členských štátoch - (3) - „Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s ods. 1.“

Citujúc právnu úpravu ustanovenú v čl. 11 (1) základného nariadenia (hlava II - určenie príslušnosti právnych predpisov), v § 6 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, v § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, krajský súd konštatoval, že pravidlá určujúce príslušnosť k systému sociálneho zabezpečenia osôb vykonávajúcich činnosť v štátoch Európskej únie upravujú koordinačné nariadenia, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacie nariadenie č. 987/2009. Uplatniteľná legislatíva sa v jednotlivých situáciách určuje na základe osobitných pravidiel, ktoré zabezpečujú, aby osoby pohybujúce sa v rámci európskych krajín z dôvodu výkonu zárobkovej činnosti boli pokryté systémom sociálneho zabezpečenia len jedného členského štátu a zároveň vylučujú, aby nepodliehali systému žiadneho členského štátu, prípadne, aby sa na nich vzťahovali systémy dvoch alebo viacerých členských štátov z dôvodu bydliska a zárobkovej činnosti. Tieto pravidlá majú výhradný účinok a tak neumožňujú pracovníkom, aby si mohli vybrať výhodnejšie systémy sociálneho zabezpečenia alebo, aby počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte ostali poistení v štáte bydliska. Je možné, že výsledkom uplatnenia pravidiel budú pracovníci pokrytí systémom sociálneho zabezpečenia s menej výhodnými podmienkami, aké sú v štáte ich bydliska, sídla zamestnávateľa, či štátu, v ktorom je samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej len „SZČO“) usadená. Uplatniteľná legislatíva sa vzťahuje na celú oblasť sociálneho zabezpečenia, t.j. na sociálne poistenie (nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie) a verejné zdravotné poistenie. Príslušnosť k systému sociálneho zabezpečenia sa potvrdzuje prenosným dokumentom (PD A1 - potvrdenie o právnych predpisoch sociálneho zabezpečenia), ktoré sa vzťahuje na držiteľa. A1 zároveň oslobodzuje klienta od povinnosti platiť príspevky na sociálne zabezpečenie v inom členskom štáte, v ktorom vykonáva činnosť, či už dočasne z dôvodu vyslania alebo zvyčajne pri súbežne vykonávajúcich činnostiach zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby. A1 je pre všetky členské štáty záväzný až do doby, kým nebol vyhlásený za zrušený alebo neplatný. A1 nie je pracovné povolenie ani nenahrádza žiadne iné povolenie na výkon zárobkovej činnosti. Nevystavenie A1 z dôvodu nevyslania neznamena, že zamestnanec (SZČO) nemôžu vykonávať zárobkovú činnosť na území iného členského štátu. Ak je osoba zamestnaná alebo SZČO len v jednom členskom štáte, podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia štátu, v ktorom činnosť vykonáva aj napriek tomu, že sa jej bydlisko, či sídlo zamestnávateľa nachádzajú v inom členskom štáte. V takých prípadoch sa A1 nevystavuje. Výnimkou zo všeobecnej zásady je inštitút vyslania, ktorý môžu uplatniť zamestnávateľ aj SZČO po splnení stanovených podmienok. Od vyslania sa odlišujú situácie, kedy osoba zvyčajne vykonáva činnosť ako

zamestnaná alebo SZČO v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Osoba, ktorá má bydlisko na Slovensku podlieha slovenskej legislatíve: a) ak zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo ako osoba samostatne zárobkovo činná v dvoch alebo viacerých členských štátoch, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v štáte bydliska na Slovensku, b) nevykonáva podstatnú časť svojej činnosti v štáte bydliska na Slovensku a zamestnávateľ má registrované sídlo alebo miesto podnikania na Slovensku, c) zamestnávajú viacero zamestnávateľov, ktorých registrované sídlo alebo miesto podnikania sa nachádza v odlišných členských štátoch (účinnosť od 27.06.2012), d) je súčasne zamestnaná na Slovensku a samostatne zárobkovo činná osoba v inom členskom štáte.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že od 28.06.2012 nadobudlo účinnosť Nariadenie (ES) č. 465/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 a uplatniteľnú legislatívu v prípade súbežného výkonu zamestnania v dvoch alebo viacerých členských štátoch upravuje podrobnejšie. Pri súbežnom zamestnaní v dvoch členských štátoch pre zamestnávateľov s registrovanými sídlami alebo miestami podnikania v odlišných štátoch sa skúma podmienka podstatného výkonu činnosti zamestnanca v jednotlivých členských štátoch. SZČO zvyčajne vykonávajúca činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha legislatíve štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu, ak nemá bydlisko v jednom z členských štátov, v ktorých vykonáva podstatnú časť svojej činnosti. Uviedol, že takéto osoby oznamujú svoju situáciu inštitúcii štátu bydliska, ktorá určí uplatniteľnosť právnych predpisov len jedného členského štátu. Toto určenie je predbežné a definitívne sa stane do dvoch mesiacov za predpokladu, že inštitúcia, resp. inštitúcie členských štátov, v ktorých osoba činnosť vykonáva, nezaujmu k situácii dotknutej osoby odlišné stanovisko.

Podľa názoru krajského súdu, aplikovať nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 (ďalej len „základné nariadenie“) a jeho čl. 11 (1) vo väzbe na čl. 13 (3) ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a čl. 14 - 16 je možné iba v prípade, keď osoba vykonáva činnosť zamestnanca ako aj činnosť SZČO v dvoch členských štátoch. V posudzovanej veci žalobca vykonáva SZČO v Poľskej republike (čo nebolo v konaní sporné), z vykonaného dokazovania v správnom konaní nebolo preukázané, že by reálne, fakticky žalobca vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., so sídlom Palárikova 76, Čadca (ďalej len „zamestnávateľ“), ktorého miesto podnikania, resp. sídlo bolo na území SR.

Podľa názoru krajského súdu žalobca v danom prípade nepreukázal reálny výkon činnosti zamestnanca u označeného zamestnávateľa. Ani dokladmi v rámci správneho konania, resp. dokladmi pripojenými v žalobe - záznam o inšpekcii práce z Inšpektorátu práce Žilina zo dňa 15.03.2013, Registračný list FO, pracovná zmluva zo dňa 01.02.2012, výpisy z účtov v poľskom jazyku, štvrtročné správy o vykonaní prác - túto skutkovú okolnosť nepreukázal. Štvrtročné správy o vykonaní prác opatrené vizitkami firiem krajský súd vyhodnotil ako nekonkrétne z hľadiska dátumu, miesta vykonania prác, ako aj rozsahu prác, žalobca nepreukázal reálne vykonávanie činnosti zamestnanca na území SR. Miesto vykonania prác je uvedené Slovenská republika, nie je v nich uvedený konkrétny dátum vykonania prác, ako aj rozsah prác, ktoré sa mali v uvedených firmách, ktorých vizitky sú súčasťou fotokópii štvrtročných prác, realizovať. Nejedná sa o objektívny doklad, ktorý by preukazoval, že žalobca bol v konkrétnom čase na konkrétnom mieste a v ňom vykonával prácu podľa pracovnej zmluvy. Doklad o vyplatení mzdy zamestnancovi zo strany zamestnávateľa nie je dôkazom o reálnom vykonávaní pracovnej činnosti zamestnanca. Záznam z výkonu inšpekcie práce nesúvisel podľa názoru súdu s prešetrovaním reálneho výkonu činnosti zamestnancov označeného zamestnávateľa. Čo sa týka hlásenia o pobyte na území SR zo dňa 17.05.2013, je treba uviesť, že sa jedná o dôkaz neurčitý, pretože ako dôvod pobytu na území SR je uvedené „biznis“, z čoho však nevyplýva, či sa jednalo o vykonávanie činnosti zamestnanca alebo vykonávanie činnosti samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorou je žalobkyňa. Tiež nie je zrejmé, z akých podkladov (z akého zdroja) hotelové zariadenie, ktoré hlásenie vydalo, čerpalo pri jeho vystavovaní. Samotná pracovná zmluva nepreukazuje reálne vykonávanie práce, len preukazuje formálny právny základ dojednaného pracovného pomeru. Krajský súd konštatoval, že ani z týchto listinných dôkazov žalobca nepreukázal konkrétne vykonávanie prác podľa pracovnej zmluvy, na základe ktorej mal vykonať práce promotora služieb a produktov poskytovaných zamestnávateľom alebo klientmi

zamestnávateľa, poukazom na obsah pojmu promótor (z anglického promotion - podpora, propagácia značiek, výrobkov, akcií a ďalších). Tak žalobca ako aj jeho zamestnávateľ, ktorí boli účastníkmi správneho konania, ktorým sa doručovali napadnuté rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, v konaní neunesli dôkazné bremeno a neprodukovali dôkazy, ktoré by spochybnili závery žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, závery správy o kontrole, ktorá bola jedným z podkladov pre rozhodnutie žalovaného. Dôkazy, ktoré žalobca produkoval v žalobe a aj v správnom konaní nepreukazujú skutočnosť, že by reálne, v súlade s dohodnutými pracovnými podmienkami, pre označeného zamestnávateľa od 01.02.2012 prácu reálne vykonával.

Krajský súd považoval záver prvostupňového správneho orgánu a žalovaného, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, za súladný so zákonom, nakoľko § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. ako zákonnú podmienku vzniku povinného poistenia predpokladá existenciu statusu žalobcu ako zamestnanca v pracovnom pomere. Konštatoval, že takýto záver nie je v rozpore so skutočnosťou, že žalobcovi bol vydaný registračný list - prihláška FO do Sociálnej poisťovne, v ktorej bol označený identifikačnými údajmi a bol označený aj jeho zamestnávateľ REPRUF, s.r.o., Čadca, keďže podanie a registrácia prihlášky nie je dôkazom o skutočnom (reálnom) vzniku pracovného pomeru žalobcu u zamestnávateľa, s poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 15 ods. 1 písm. a/, § 19 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré upravujú podmienky dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a povinného nemocenského poistenia, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý žalobca v konaní nepreukázal.

Krajský súd ďalej konštatoval, že žalobca v konaní bol povinný uniesť bremeno tvrdení a dôkazné bremeno a bol spôsobilý vymedzením skutkových tvrdení a dôkazmi preukázať, aký konkrétny rozsah prác od 01.02.2012 pre zamestnávateľa v súlade s dohodnutým druhom práce podľa pracovnej zmluvy vykonával. Preto neobstojí tvrdenie žalobcu v podanej žalobe, že je poškodený na svojich právach. Žalobca mohol skutkovým vymedzením uviesť, ktoré konkrétne práce od uzavretia pracovnej zmluvy pre zamestnávateľa vykonával, v ktorých firmách, aké konkrétne produkty, služby prezentoval, propagoval, s ktorými osobami jednal a pod., ktoré by rozsah ním vykonaných prác pre zamestnávateľa, potvrdili.

Krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia - čl. 13 (3), nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh činností žalobcu ako SZČO na území Poľskej republiky a zamestnanca na území SR, keď nebolo preukázané, že žalobca vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch tak, ako predpokladá čl. 13 (3) základného nariadenia. Uvedené ustanovenia základného nariadenia predpokladajú skutočný, existujúci súbeh dvoch činností (zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch), len táto skutočnosť môže zakladať postup podľa základného nariadenia (čl. 13 (3)) a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia). Keďže bolo preukázané, že žalobca vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte - v Poľskej republike a nevykonáva činnosť zamestnanca u zamestnávateľa s miestom podnikania na území SR, podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť (čl. 11 (3) základného nariadenia) a súčasne, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 (3) vo väzbe na čl. 11 (1) prvá veta základného nariadenia, nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh vykonávania činností žalobcu ako zamestnanca a SZČO v dvoch členských štátoch.

Za nedôvodné považoval krajský súd námietky žalobcu vo vzťahu k vykonávaniu činnosti zamestnancov na území SR, že títo vykonávajú tzv. marginálne činnosti na území SR, nakoľko rozhodnutia správnych orgánov z týchto skutočností vôbec nevychádzajú. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade nebolo potrebné sa zaoberať ani skutočnosťami registrového sídla zamestnávateľa, keďže nebol preukázaný reálny súbeh dvoch činností -zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch, tak ako to vyššie zdôvodnil. Rovnako za neodôvodnenú považoval námietku diskriminačného zaobchádzania so žalobcom, keď žiadne takéto zaobchádzanie nebolo preukázané a samotné rozhodnutie

v zmysle zákona nemôže byť pojmovo označené ako diskriminačné.

Krajský súd dospievá k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je súladné s ustanovením § 209 ods. 1 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z., vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a obsahuje v súlade s cit. zákonom predpísané náležitosti, žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 prvá veta OSP a contrario. Žalobcovi pre neúspech v konaní náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na to, že príbratému účastníkovi v tomto type súdneho konania náhrada trov konania zo zákona (OSP) neprináleží.

2.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolali žalobca a príbratý účastník konania. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline vydaný dňa 28. januára 2015 č.k. 21Scud/17/2014-70 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne -ústredie č. 17436-2/2014-BA zo dňa 16. januára 2014, a predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca, č.k. 45781-1/2013-CA zo dňa 27. septembra 2013 zrušil a následne vec odovzdal Sociálnej poisťovni, pobočka Čadca na opätovné prešetrenie.

V dôvodoch odvolania žalobca vytýkal krajskému súdu nesprávne použitie čl. 288 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s čl. 4 ods. 3 Zmluvy o európskej únii tým, že neboli uplatnené a tým, že rozhodnutie bolo vydané na základe vnútroštátnych predpisov namiesto uplatnenia predpisov nariadení Európskej únie, ktorých obsah nemal byť v predmetom rozsahu rozširovaný, upravovaný ani dopĺňovaný. Dôvodil, že vydanie napadnutého rozsudku Krajským súdom v Žiline na základe vnútroštátnych právnych predpisov namiesto predpisov nariadení Európskej únie, ktorých obsah v predmetnom rozsahu nebolo možné rozširovať, modifikovať a ani dopĺňať, je potrebné uznať za hrubé porušenie zákona Európskej únie.

Žalobca namietal hrubé porušenie hmotného práva, a to čl. 87 a základného nariadenia v súvislosti s čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia a čl. 2 ods. 2 písm. b/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 zo dňa 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia a nariadenie č. 987/2009 týkajúce sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 tým, že boli nesprávne uplatniteľné, a posúdenie práce navrhovateľa, ako práce, ktorá má marginálny charakter, počas kedy sa uvedené predpisy nemôžu vzťahovať na navrhovateľa, pretože on uzatvoril pracovnú zmluvu pred tým, ako vošli do platnosti predpisy o marginálnom charaktere práce a nepodal vyhlásenie o tom, aby sa naňho nevzťahovalo prechodné obdobie uvedené v čl. 87a základného nariadenia, preto sa na navrhovateľa vzťahuje 10-ročné prechodné obdobie, počas ktorého sa neuplatňuje predpis čl. 14 ods. 5b vykonávacieho nariadenia.

Žalobca tiež namietal hrubé porušenie hmotného práva a to čl. 45, 46 a 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie tým, že bol vykonaný ľubovoľný odtrhnutý od judikatúry a zaväzujúci výklad princípu slobodného pobytu zamestnancov a ponímania zamestnanca a taktiež pravidlá rovnosti, aj keď doklady ako aj vysvetlenia podané navrhovateľom zreteľne preukazujú, že je zamestnancom podľa zákonov Európskej únie. V danej súvislosti poukázal na rozsudok Medzinárodného súdneho dvora zo dňa 23. marca 1982 vo veci 53/81, D.M. Levin v. Staatssecretaris van Justitie, zo dňa 3. júla 1986 vo veci 66/85, Deborah Lawrie-Blum v. Land Baden-Württemberg a rozsudok zo dňa 31. mája 1987 vo veci 344/87, I. Bettray v. Staatssecretaris van Justitie, zo dňa 6. novembra 2003 vo veci C-413/01, Franca Nimi-Orasche v. Bundesminister für Wissenschaft, Verkehr und Kunst, v ktorých je definovaný pojem zamestnanca v súlade s článkom 48. Nesúhlasil s argumentáciou krajského súdu, že nepreukázal, že na území Slovenska vykonával práce. Nesúhlasil s postupom sociálnej poisťovne ako aj súdu, keď účastníkovi konania ako zamestnávateľovi ukladať povinnosti, ktoré mu podľa zákona neprináležia. Trval na tom, že predložil dostatočné doklady, z ktorých vyplývalo, že vykonával poctivú prácu na území Slovenska, majúť tiež za to, že dožadovanie od navrhovateľa iných dokladov, ktoré boli uvedené v

odôvodnení rozsudku súdu v priebehu súdneho konania, je minimálne oneskorené. Uviedol, že tak ako on aj účastník konania sa dostali do absurdnej situácie, keď musia zdôvodňovať činnosti vykonávané práce zatiaľ čo občania Slovenskej republiky sú z tejto povinnosti oslobodení, v čom videl diskrimináciu poľských občanov. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Medzinárodného súdneho dvora zo dňa 24. októbra 1974, vo veci 36/74 B.N.O. Walrave a L. J. N. Koch v. Association Union Cycliste Internationale, Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie a Federación Española Ciclismo.

Žalobca tiež namietal porušenie č. 16 ods. 2, 3 a 4 v súvislosti článku 20 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 týkajúceho sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia, ktoré má vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že ostalo v platnosti rozhodnutie sociálnej poisťovne, ktoré bolo vydané v priebehu nedôvodné uplatniteľnej procedúry príslušnej legislatívy, pretože sociálna poisťovňa v oboch stupňoch vydala rozhodnutie o vylúčení navrhovateľa z poistenia pred vydaním akéhokoľvek rozhodnutia Základ Ubezpieczeń Społecznych, pričom iba v dôsledku správne uplatniteľnej procedúry určovania príslušnej legislatívy s prihladením na č. 16 vykonávacieho nariadenia prostredníctvom inštitúcie podľa miesta bydliska Základ Ubezpieczeń Społecznych mohla inštitúcia podľa miesta výkonu práce sociálna poisťovňa vydať napadnuté rozhodnutia zo dňa 27. septembra 2013, č. 45781-1/2013-CA, a následne 17436-2/2014/BA zo dňa 16. januára 2014. Namietal, že postup vyplývajúci z citovaných nariadení bol oboma inštitúciami (Základ Ubezpieczeń Społecznych a Sociálna poisťovňa) realizovaný dobrovoľne, ktorého účelom bolo iba jedno riešenie a to vylúčiť navrhovateľa zo systému sociálneho poistenia na Slovensku, ktorý postup treba považovať za rozporný s princípmi Európskej únie o slobodnom prechode zamestnancov. Uviedol, že neskoršie rozhodnutie Základu Ubezpieczeń Społecznych bolo postavené na nekritickej prijatí správnosti stanoviska slovenskej sociálnej poisťovne týkajúceho sa skutočnosti, že aj napriek tomu, že navrhovateľ uzatvoril pracovnú zmluvu so spoločnosťou REPRUF, s.r.o., v skutočnosti túto prácu nevykonával. Výslovil názor, že takéto konanie je v hrubom rozpore s predpismi nariadení Európskej únie o koordinácii systémov sociálneho poistenia a vedie k rozporným činnostiam oproti riešeniam Európskej únie.

Žalobca tiež namietal porušenie v článku 6 a 16 vykonávacieho nariadenia, ktoré má vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že bolo prostredníctvom sociálnej poisťovne vydané rozhodnutie v oboch inštitúciách bez prijatia postupu dialógu a zmierovacieho konania, ktoré sú uvedené v článku 6 a 16 vykonávacieho nariadenia ako aj v ustanoveniach rozhodnutia č. Al Správnej komisie zo dňa 12. júna 2009 o ustanovení dialógu a zmierovacieho konania v rozsahu platnosti dokumentov určenia príslušnej legislatívy a poskytnutia dávok podľa základného nariadenia počas kedy je v priebehu určovania príslušnej legislatívy pre poistenca potrebná spolupráca a porozumenie príslušných inštitúcií za účelom splnenia všetkých práv, ktoré prislúchajú navrhovateľovi.

Záverom žalobca zo strany súdu prvého stupňa a sociálnej poisťovne považoval za závažné porušenie hmotného práva, ktoré malo vplyv na obsah napadnutého rozsudku a to článok 13 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, v ktorom sa nachádza kolízna norma poukazujúca na legislatívu príslušnú vo veci sociálneho zabezpečenia osoby bežne realizujúcej činnosť ako zamestnanca a činnosť ako samostatne zárobkovej činnéj osoby v rôznych členských krajinách, čím sa vylučuje možnosť určenia legislatívy príslušnej pre tento právny vzťah iným spôsobom ako uvedený v norme o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Tvrdil, že sociálna poisťovňa ako aj prvostupňový súd rozhodli, napriek tomu, že v jeho prípade nie je žiadne rozhodnutie vo veci právoplatne skončené, poukazom na to, že Základ Ubezpieczeń Społecznych rozhodnutím nesprávne určil pre žalobcu poľskú legislatívu v oblasti sociálneho poistenia, voči ktorému podal odvolanie a toto rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, a preto napadnuté rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca a Sociálnej poisťovne - ústredie sú predčasné.

3.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote v prospech žalobcu podal odvolanie aj pribratý účastník REPRUF, s.r.o.. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. januára 2015, sp.zn. 21Scud/17/2014, a aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. 17436-

2/2014-BA z 16. januára 2014 a predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovni, pobočka Čadca z 27. septembra 2013, č. 45781-1/2013-CA, zrušil.

V dôvodoch odvolania účastník namietal závažné porušenie hmotného práva, ktoré malo vplyv na obsah napadnutého rozsudku a to článok 13 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, v ktorom sa nachádza kolízna norma poukazujúca na legislatívu príslušnú vo veci sociálneho zabezpečenia osoby bežne realizujúcej činnosť ako zamestnanca a činnosť ako samostatne zárobkovej činnnej osoby v rôznych členských krajinách, čím sa vylučuje možnosť určenia legislatívy príslušnej pre tento právny vzťah iným spôsobom ako uvedený v norme o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Tvrdil že porušenie uvedenej normy priviedlo k vydaniu napadnutého rozsudku napriek tomu, že žiadne rozhodnutie vo veci nie je právoplatné ani konečné, lebo rozhodnutie sociálnej poisťovne na základe, ktorého sociálna poisťovňa a Krajský súd v Žiline vydali svoje rozhodnutia vo veci nie právoplatná ani konečná.

Ďalej namietal hrubé porušenie hmotného práva, a to čl. 87 a základného nariadenia v súvislosti s čl. 14 ods. 5b vykonávacieho nariadenia a čl. 2 ods. 2 písm. b/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 zo dňa 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia a nariadenie č. 987/2009 týkajúce sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 tým, že boli nesprávne uplatniteľné, a posúdenie práce navrhovateľa, ako práce, ktorá má marginálny charakter, počas kedy sa uvedené predpisy nemôžu vzťahovať na navrhovateľa, pretože on uzatvoril pracovnú zmluvu pred tým, ako vošli do platnosti predpisy o marginálnom charaktere práce a nepodal vyhlásenie o tom, aby sa naňho nevzťahovalo prechodné obdobie uvedené v čl. 87a základného nariadenia, preto sa na navrhovateľa vzťahuje 10-ročné prechodné obdobie, počas ktorého sa neuplatňuje predpis čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia.

Tiež namietal potvrdenie v napadnutom rozsudku krajského súdu stanoviska o zanedbateľnom charaktere činnosti vykonávanej žalobcom, napriek tomu, že žalobca tvrdil, že jeho činnosť ako zamestnanca nemá zanedbateľný charakter, lebo časová náročnosť práce pre spoločnosť REPRUF, s.r.o., čiže 10 hodín týždenne prekročila 5% času venovaného činnosti ako samostatne zárobkovo činná osoba. V danej súvislosti poukázal na rozsudok odvolacieho súdu Rzeszowe zo dňa 27. novembra 2014, sp.zn. III. AUa 468/14.

Namietal vykonanie nesprávneho posúdenia skutkového stavu v dôsledku prijatia, že žalobca napriek tomu, že takú možnosť mal, neposkytol dokumenty potvrdzujúce výkon činnosti ako zamestnanec v priebehu správneho konania, a preto nie je možné posúdenie týchto dôkazov v priebehu súdneho konania. Uviedol, že krajský súd prijal nesprávny záver, že žalobca mal možnosť predstaviť akékoľvek dôkazy v priebehu správneho konania, keďže žalobca nebol účastníkom správneho konania, ktoré sa ukončilo protokolom o vykonanej kontrole.

Namietal odňatie žalobcovi reálnej možnosti na obranu jemu prislúchajúcich práv v dôsledku posúdenia na začiatku, že činnosť v prospech spoločnosti nebola reálne vykonávaná, a následne prijatia stanoviska, že táto práca je vykonávaná, ale má zanedbateľný charakter.

Namietal vykonanie chybného zistenia v dôsledku prijatia, že zo zaregistrovania žalobcu v systéme sociálneho zabezpečenia a pridelenia žalobcu individuálneho čísla poistenca nevzniká zamestnávateľovi povinnosť odvádzať za zamestnanca odvody na poisťné, ani nesvedčí o tom, že je zamestnanec prijatý do systému sociálneho zabezpečenia.

Záverom účastník uviedol, že množstvo zákonných porušení na strane krajského súdu a sociálnej poisťovne v oboch stupňoch podporujú žiadosť účastníka konania o zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a rozhodnutí sociálnej poisťovne v oboch stupňoch predovšetkým z dôvodu prijatia uvedených rozhodnutí na základe chybnej informácie od poľskej poisťovne Základ Ubezpieczeń Spolecznych, ktorá je inštitúcia príslušná miestu bývania žalobcu a súčasne poskytnutá informácia nie je právoplatným rozhodnutím.

4.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. S odvolacími dôvodmi uvedenými žalobcom v jeho odvolaní nesúhlasil. Uviedol, že žalobca v odvolaní neuviedol také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie. Preskúmané rozhodnutie zo dňa 16. januára 2014, č. 17436-2/2014-BA, napadnuté žalobou, považoval za vydané v súlade so zákonom, poukazom na to, že v odôvodnení je náležité objasnené, z akých dôvodov žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01.02.2012 podľa slovenskej legislatívy. Tiež uviedol, že vo vyjadrení zo dňa 4. augusta 2014 k žalobe zaujal stanovisko ku každej námietke žalobcu v žalobe uvedenej, ktorého sa naďalej pridržiava.

K odvolaniu príbratého účastníka žalovaný uviedol, že zamestnávateľ REPRUF, s.r.o., bol v danej veci príbratý do konania uznesením Krajského súdu v Žiline z 17. septembra 2014, č.k. 21Scud/17/2014-53, podľa § 250 ods. 1 OSP a ako príbratý účastník konania nebol oprávnený podať odvolanie za žalobcu. Navrhoval, aby odvolací súd odvolanie príbratého účastníka konania odmietol, pretože ho podala osoba, ktorá na to nebola oprávnená.

5.

K odvolaniu príbratého účastníka konania sa vyjadril žalobca tak, že navrhoval odvolaniu vyhovieť.

6.

K odvolaniu žalobcu konania sa vyjadril príbratý účastník konania tak, že navrhoval odvolaniu vyhovieť.

7.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaných odvolaní (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP, § 492 ods. 2 SSP), odvolania prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu zo dňa 16. januára 2014, č. 17436-2/2014-BA, a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ako aj konania im prechádzajúce, najmä z pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal

zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa, v odôvodnení napadnutého rozsudku, a preto ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje. Predmetom preskúmavacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o., od 1. februára 2012 do 20. marca 2013 podľa slovenskej legislatívy.

Predovšetkým najvyšší súd upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 247 a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a konania mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích námietok odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie.

Zásadné námietky žalobcu, ktorými napáda zákonnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa ako aj rozhodnutí žalovaného správneho orgánu spočívajú v jeho tvrdení, že prvostupňový súd ako aj žalovaná v danej veci postupovali a rozhodli v rozpore s právnou úpravou ustanovenou v Nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (porušenie čl. 11 ods. 1, čl. 13 ods. 3, čl. 87a) a č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 týkajúceho sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 (namietané porušenie čl. 6, čl. 14 ods. 5b/, čl. 16 ods. 2, 3, 4, čl. 20), vytýkajúc krajskému súdu ich nesprávnu aplikáciu a postup podľa vnútroštátnych predpisov, čo považoval v rozpore s právnou úpravou Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Z uvedených dôvodov odvolací súd zameral svoju pozornosť na to, či krajský súd venoval náležitú pozornosť prieskumu zákonnosti napadnutých rozhodnutí vydaných sociálnou poisťovňou v oboch stupňoch vo vzťahu k namietanej právnej úprave ustanovenej v Nariadení ES č. 883/2004 a v jeho vykonávanom nariadení č. 987/2009.

Európsky parlament a Rada prijal Nariadenie č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy, z ktorých odvolací súd upriamuje pozornosť najmä na to: že pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov

sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu ich životnej úrovne a podmienok zamestnania; zmluva neustanovuje právomoci iné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 308 na prijatie primeraných opatrení v rámci oblasti sociálneho zabezpečenia osôb iných ako zamestnancov; nariadenie Rady (EHS) 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a na ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva [4], bolo zmenené a doplnené a aktualizované viackrát, aby sa zohľadnil nielen vývoj na úrovni spoločenstva vrátane rozsudkov Súdneho dvora, ale tiež, aby sa zohľadnili zmeny právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni. Tieto faktory zohrali svoju úlohu v čase, keď sa koordinačné pravidlá spoločenstva stávali zložitými a príliš rozsiahlymi. Nahradenie a súčasne modernizovanie a zjednodušovanie týchto pravidiel je preto dôležité, aby sa dosiahol cieľ voľného pohybu osôb; je potrebné rešpektovať osobitné vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia a vypracovať iba systém koordinácie; je potrebné v rámci takejto koordinácie zaručiť v rámci rovnosti spoločenstva prístup pre dané osoby podľa rozličných vnútroštátnych právnych predpisov; prispôsobenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte, nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými; vzhľadom na proporionalitu by sa mala venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že zásada prispôsobenia faktov alebo udalostí nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom alebo k prekryvaniu dávok rovnakého druhu za tú istú dobu; je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť;

Podľa čl. 1 uvedeného nariadenia ES písm. a/ „činnosť ako zamestnanec“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje; písm. c/ „poistenec“ vo vzťahu k odvetviám sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa vzťahuje hlava III, kapitoly 1 a 3, znamená každú osobu, ktorá spĺňa podmienky požadované podľa právnych predpisov členského štátu príslušného podľa hlavy II, nároku na dávky, pri zohľadnení ustanovení tohto nariadenia;

Podľa čl. 1 bod 1/ uvedeného nariadenia ES toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

Podľa čl. 11 bod 1/ uvedeného nariadenia ES osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

Podľa čl. 13 bod 3 uvedeného nariadenia ES osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

Podľa čl. 16 nariadenia ES č. 987/2009, ktorým upravuje postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia:

1. Osoba, ktorá vykonáva činnosť v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.
2. Určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.
5. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli predbežne alebo definitívne určené za uplatniteľné, to bezodkladne oznámi dotknutej osobe.

6. Ak dotknutá osoba neposkytne informácie podľa odseku 1, uplatnia sa ustanovenia tohto článku na podnet inštitúcie určenej príslušným úradom členského štátu bydliska, len čo je o situácii tejto osoby informovaná, napríklad aj prostredníctvom inej dotknutej inštitúcie.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s administratívnym spisom žalovaného správneho orgánu dospel k zhodnému názoru ako súd prvého stupňa, že žalovaný správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovanej právnej úpravy, pre vydanie rozhodnutia si zadovážil dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodil správny právny záver, ktorý aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnil, a preto jeho rozhodnutie treba považovať za súladné so zákonom. Z uvedených dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby súdom prvého stupňa.

Po vyhodnotení odvolacích dôvodov najvyšší súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 OSP a s § 492 ods. 2 SSP preto konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného v danej veci je zrejmé, že prvostupňovým rozhodnutím č. 45781-1/2013-CA zo dňa 27. septembra 2013 Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca, rozhodla tak, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o., od 1. februára 2012 do 20. marca 2013 podľa slovenskej legislatívy. Na základe odvolania proti tomuto rozhodnutiu žalobou napadnutým rozhodnutím 17436-2/2014-BA zo dňa 16. januára 2014 žalovaný prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca, potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol. Účastník konania REPRUF, s.r.o. odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu nepodal. Z odôvodnenia rozhodnutí sociálnej poisťovne v oboch stupňoch vyplýva, že sociálna poisťovňa v danom prípade postupovala a vydala rozhodnutia podľa právnej úpravy ustanovenej v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a Nariadenia č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 týkajúceho sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004. Vychádzajúc zo skutkových zistení je tiež zrejmé, že sociálna poisťovňa začala konať v danom prípade na základe podnetov poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia, keď vo viacerých prípadoch poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia - Zaklad Ubezpieczeń Społecznych žiadala sociálnu poisťovňu o informáciu, či dotknuté osoby vykonávajú činnosť zamestnanca na území Slovenskej republiky, kde má zamestnávateľ sídlo. Zaklad Ubezpieczeń Społecznych zdôvodnila svoju žiadosť tým, že v posledných rokoch na území Poľskej republiky vznikli firmy, ktoré sprostredkujú pre poľských samostatných podnikateľov zamestnanie na úväzok v iných členských štátoch s tým, že v mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa platenia odvodov na sociálne zabezpečenie v Poľskej republike z podnikateľskej činnosti, ktorú v Poľskej republike vykonávajú. Na základe podnetu Zaklad Ubezpieczeń Społecznych Sociálna poisťovňa -pobočka Čadca vykonala u zamestnávateľa žalobcu v registrovanom sídle zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., Palárikova 76, Čadca, kontrolu zameranú na preverenie reálneho výkonu činnosti jeho zamestnancov, a teda aj žalobcu, na území Slovenskej republiky. Z výsledkov tejto kontroly nevyplývali skutkové zistenia preukazujúce skutočný, reálny výkon práce žalobcu ako zamestnanca uvedenej spoločnosti na území Slovenskej republiky, keď predložené formálne doklady - pracovná zmluva, registračný list FO, štvrťročná správa o vykonaní prác opatrené vizitkami firiem záznam Inšpektorátu práce Žilina o inšpekcii práce zo dňa 15.03.2013, potvrdenie o zamestnaní (zápočtový list), nepreukazovali čas a miesto vykonania prác, ako ani ich rozsah, žalobca a ani jeho zamestnávateľ - účastník konania, nepredložil žiaden taký dôkaz, ktorý objektívne preukázal skutočné reálne vykonávanie činnosti žalobcu ako zamestnanca na území SR.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu odvolací súd tiež za nedôvodnú považoval odvolaciu námietku žalobcu, že postupu a vydaniu rozhodnutí sociálnou poisťovňou nepredchádzalo spoločné konanie so Zaklad Ubezpieczeń Społecznych, pretože skutkové zistenia práve potvrdzujú, že sociálna poisťovňa v danom prípade postupovala v úzkej súčinnosti s inštitúciou sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike a na základe vzájomnej spolupráce, pre ktorú nariadenia EÚ nestanovia žiadnu formu, začala kontrolou preverovať existenciu zamestnávateľa a skutočný výkon práce jeho zamestnancov - aj žalobcu za účelom uplatnenia správnej aplikácie právnych predpisov vo vzťahu k sociálnemu zabezpečeniu v zmysle základného nariadenia, teda sociálna poisťovňa v konaní postupovala v súlade s čl. 6 a s čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia.

Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalobcu, ktorou namietal porušenie článku 13 ods. 3 základného nariadenia. K uvedenej námietke konštatuje, že pre aplikáciu tohto článku musia byť splnené zákonné hmotnoprávne podmienky v tejto právnej úprave základného nariadenia stanové a to predovšetkým preukázanie výkonu činnosti zamestnanca na území členského štátu, v danom prípade žalobcu na území Slovenskej republiky. Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom krajského súdu formálne uzatvorenie pracovnej zmluvy medzi zamestnancom a zamestnávateľom ešte nezakladá žalobcovi právo na aplikáciu článku 13 ods. 3 základného nariadenia, pretože uzatvorením pracovnej zmluvy pracovník nenadobúda automaticky status zamestnanca. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ za zamestnanca je potrebné považovať každého, kto vykonáva skutočne konkrétne činnosti, teda ten kto vykonáva skutočnú a efektívnu činnosť. Napokon aj z článku 13 ods. 3 základného nariadenia vyplýva, že výkon práce musí byť reálny.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že sociálna poisťovňa napadnutými rozhodnutiami ako aj súd prvého stupňa v procese preskúmania zákonnosti rozhodnutia nepostupovali v rozpore s právnou úpravou obsiahnutou v základnom nariadení o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacieho nariadenia. Nemožno vytknúť žalovanému správne orgánu, že vo veci nevykonával dokazovanie v dostatočnom rozsahu, nezistil dostatočne skutkový stav veci, pretože formálne doklady predložené zamestnávateľom žalobcu len formálne deklarovali vznik pracovného pomeru medzi žalobcom a účastníkom konania, bez akejkoľvek výpovednej hodnoty o tom, že žalobca ako zamestnanec na území Slovenskej republiky skutočne uskutočňoval činnosti podľa pracovnej zmluvy. Taktiež nie je možné vytknúť žalovanému, že na žalobcu resp. jeho zamestnávateľa preniesol nad rozsah zákona dôkaznú povinnosť, pretože vykonávacie nariadenie v čl. 16 ods. 1, 6 stanoví osobe vykonávajúcej činnosť vo viacerých členských štátoch povinnosť poskytnúť príslušnej inštitúcii sociálneho zabezpečenia informácie, teda samotná právna úprava vykonávacieho nariadenia ustanovuje dôkaznú povinnosť osobe vykonávajúcej činnosť vo viacerých členských štátoch, výkon svojej činnosti preukázať. Pre správnu aplikáciu hmotnoprávnej úpravy čl. 13 ods. 3 základného nariadenia v danom prípade bolo vyriešenie základnej otázky, či žalobca na území Slovenskej republiky požíval status zamestnanca, vzhľadom k uvedenému preto bolo aj jeho povinnosťou v preskúmovacom konaní predložiť alebo navrhnúť také dôkazy, ktoré by nespochybniteľným spôsobom preukazovali, že na území Slovenska skutočne aj vykonával prácu dojednanú v predloženej pracovnej zmluve. Nepredloženie takýchto dôkazov malo za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti na preukázanie pravdivosti jeho tvrdení o výkone zamestnania na Slovensku.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu odvolací súd sa stotožňuje so záverom krajského súdu, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia - čl. 13 (3), nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh činností žalobcu ako SZČO na území Poľskej republiky a zamestnanca na území SR, keď nebolo preukázané, že žalobca vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch tak, ako to predpokladá čl. 13 (3) základného nariadenia. Uvedené ustanovenia základného nariadenia predpokladajú skutočný, existujúci súbeh dvoch činností (zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch), len táto skutočnosť môže zakladať postup podľa základného nariadenia (čl. 13 (3)) a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia).

S poukazom na uvedené vyššie odvolací súd vyhodnotil za nedôvodnú aj odvoláciu námietku žalobcu, ktorou namietal porušený čl. 14 ods. 5b vykonávacieho nariadenia. Sociálna poisťovňa ustálila svoj právny záver, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, na základe skutkových zistení, že žalobca nepreukázal výkon činností zamestnanca na území Slovenska a nie z dôvodu, že výkon práce žalobcu na území Slovenska bol zanedbateľný.

Vychádzajúc z uvedeného vyššie neobstoja ani námietky žalobcu, ktorými namietal nesprávne použitie čl. 288 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s čl. 4 ods. 3 Zmluvy o európskej únii, keď napadnuté rozhodnutia boli vydané na základe vnútroštátnych predpisov namiesto uplatnenia predpisov nariadení Európskej únie, ktorých obsah nemal byť v predmetom rozsahu rozširovaný, upravovaný ani doplňovaný, čím boli porušené základné princípy Zmluvy o založení európskeho spoločenstva. K uvedenému odvolací súd konštatuje: Tak z administratívneho spisu ako aj z odôvodnenia rozhodnutia žalovanej i z odôvodnenia prvostupňového správneho rozhodnutia a v neposlednom rade aj z rozsudku krajského súdu vyplýva, že sociálna poisťovňa v oboch stupňoch a tiež krajský súd postupovali a vydali rozhodnutia podľa platného znenia Nariadenia č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacieho Nariadenia č. 987/2009.

Pokiaľ žalobca poukazoval na judikatúru Európskeho súdneho dvora vo vzťahu k pojmu zamestnanec, odvolací súd zastáva názor, že označené rozhodnutia Európskeho súdneho dvora nie je možné aplikovať na daný prípad, pretože tieto vychádzajú z iného skutkového základu a týkajú sa vzťahu pracovníka a charakteru pracovného vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, pričom sociálna poisťovňa v danom prípade nerozhodovala o pracovnoprávnom vzťahu medzi žalobcom a jeho zamestnávateľom, keď predmetom napadnutých rozhodnutí sociálnej poisťovne v danom prípade bolo rozhodovanie, či žalobcovi (ne)vzniklo povinné poistenie podľa slovenskej legislatívy v súlade s nariadeniami Európskeho spoločenstva č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a č. 987/2009.

Odvolací súd za nedôvodnú považoval aj námietku žalobcu, že sociálna poisťovňa svojím postupom sa dopustila hrubej diskriminácie občanov Poľska zamestnaných na území Slovenskej republiky. Vychádzajúc zo skutkových zistení treba považovať za preukázané, že pobočky sociálnej poisťovne rozhodujú o zániku sociálneho poistenia po skončení platnosti formulárov E 101/PD A1 alebo o nevzniku povinného sociálneho poistenia, ak nebolo definitívne rozhodnuté o uplatniteľnej legislatíve vo vzťahu ku všetkým zamestnancom bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti. Postup v súlade s nariadeniami Európskeho spoločenstva a v súlade so zákonom nie je možné považovať za diskriminačné.

Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že skutkové zistenia potvrdzujú správnosť záveru žalovanej, že v danom prípade žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., v období od 1. februára 2012 do 20. marca 2013, a to aj napriek tomu, že bola za žalobcu podaná prostredníctvom zamestnávateľa prihláška do systému sociálneho zabezpečenia, keď samotné prihlásenie žalobcu do sociálnej poisťovne nezakladá právo na vznik uvedeného poistenia na území Slovenskej republiky.

Z ustanovení čl. 38 - 43 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v konsolidovanom znení, ako aj čl. 48 - 59 Lisabonskej zmluvy odvolací súd nezistil, že by postup správnych orgánov a prvostupňového súdu odporoval týmto ustanoveniam, ani nevzhladol potrebu aplikovať východiská upravené v týchto dokumentoch na prejednávajúcu vec.

Odvolací súd nezistil ani porušenie čl. 48 - 51 Lisabonskej zmluvy (čl. 39 a 42 konsolidovaného znenia), keď vyhodnotil ako nedôvodné tvrdenie, že vnútroštátny súd by mal predovšetkým určiť, či osoba žiadajúca o určenie príslušnej legislatívy podlieha sociálnemu poisteniu v každom z uvedených členských štátov. V danom prípade nebol preukázaný súbeh činností žalobcu ako zamestnanca zamestnávateľa na území Slovenskej republiky a jeho činnosti žalobcu ako SZČO na území iného členského štátu - Poľskej

republiky a v danom prípade nemohlo byť ani sporné určenie príslušnej legislatívy, nakoľko k súbehu činností žalobcu na území Slovenskej republiky ako zamestnanca a žalobcu ako SZČO na území Poľskej republiky, nedošlo.

Tieto skutočnosti neboli v konaní preukázané, preto ani nemohol byť aplikovaný čl. 11 základného nariadenia, ktorý určuje príslušnosť právnych predpisov. K tejto príslušnosti môže dôjsť a mohlo dôjsť iba v prípade, že by súbeh činností žalobcu bol reálne preukázaný, a nie fiktívny.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie účastník konania REPRUF s.r.o., ktorý v odvolaní poukázal, že je potrebné predložiť prejudiciálne otázky príslušným inštitúciám spoločenstva, nakoľko sú rozdiely v judikatúre, ktoré znemožňujú účastníkom konania správny výkon práva v tejto oblasti.

Najvyšší súd nezistil podmienky pre polozenie prejudiciálnej otázky. Konštatuje, že právna úprava únie, aplikovateľná na prejednávajúcu vec, poskytuje správnym súdom dostatočné právne východiská pre posúdenie právnej stránky veci.

Tak, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky už v tomto rozhodnutí konštatoval, opätovne zdôrazňuje, že východiskom pre rozhodnutie bolo zistenie či došlo (nedošlo) k reálnemu, faktickému (nefiktívnemu) súbehu výkonu prác žalobcu ako zamestnanca u zamestnávateľa so sídlom na území Slovenskej republiky a jeho činnosti ako SZČO na území Poľskej republiky. Iba zistenia, že došlo by k reálnemu súbehu činnosti žalobcu ako zamestnanca u zamestnávateľa na území Slovenskej republiky a činnosti SZČO na území Poľskej republiky, mohli byť dôvodom aplikácie v tomto rozhodnutí citovaných ustanovení komunitárneho práva. Potom je bez právneho významu zisťovanie skutočností, ich konkrétna právna úprava a výklad, v ktorých odvolateľ videl potrebu polozenia prejudiciálnej otázky. Preto je aj v preskúmvanej veci bez významu zisťovať skutočnosti, ktoré určí sociálna poisťovňa ako skutočnosti nevykonávania činnosti ako zamestnanec a pokyny na zhromaždenie týchto dôkazov, ako aj zisťovať charakter zanedbateľnej činnosti a realizáciu nevyhnutných výpočtov v tomto smere, ako aj určenie inštitúcie príslušnej, z dôvodu miesta vykonávania činnosti alebo miesta bývania, zodpovednej za vykonávanie týchto výpočtov, keď podstatou veci bolo riadne zistenie skutočností, či došlo k skutočnosti týkajúcej sa existencie, resp. neexistencie súbehu prác žalobcu ako zamestnanca u slovenského zamestnávateľa a SZČO na území iného členského štátu.

Najvyšší súd preto nezistil, z úradnej povinnosti, podmienky na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 492 ods. 2 OSP, keď navyiac odvolateľ, zastúpený advokátom, procesný návrh na prerušenie konania nepodal.

Odvolací súd konštatuje, že účastník konania REPRUF, s.r.o. - zamestnávateľ žalobcu žalobu proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného nedal, a nepodal ani odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu, z čoho vyplýva, že s rozhodnutím žalovaného bol uzrozmeneý a jeho správnosť a zákonnosť nenamietal žalobou v správnom súdnictve. Rozsudkom krajského súdu, ktorým bola žaloba žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného zamietnutá, nedošlo k zmene jeho právnej situácie oproti stavu, ktorý nastal v dôsledku právoplatnosti rozhodnutia žalovaného.

Najvyšší súd preskúma vec len v rozsahu porušenia konkrétnych subjektívnych práv, keďže nie je možné preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia inak, než v rozsahu žalobných dôvodov a REPRUF, s.r.o. žalobu nepodal, tým nepreukázal porušenie svojich subjektívnych práv.

Pribratý účastník REPRUF, s.r.o. bol do súdneho konania pribratý na hájanie svojich práv, nie práv účastníkov konania. Do konania pribratá obchodná spoločnosť výslovne uviedla, v podanom odvolaní, že rozsudok napáda v celom rozsahu v prospech žalobcu. Nemožno konštatovať, že by sa týmto odvolaním pribratý účastník domáhal ochrany svojich práv, za účelom ktorých bol do konania pribratý, preto nie je možné na odvolacie dôvody účastníka konania REPRUF, s.r.o. prihliadať.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že námietky odvolateľov nie sú relevantné k

vyhoveniu ich odvolacieho návrhu, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a v spojení s § 219 ods. 1, 2 a s § 246c ods. 1 OSP a s § 492 ods. 2 SSP ako vecne a právne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1, s § 246c ods. 1 a s § 224 ods. 1 OSP a s § 492 ods. 2 SSP. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu jeho neúspechu v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.